

V Praze 28. 6. 2016
Čj. OVA: 793/16

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I. Úvod

Ministerstvo vnitra (dále "předkladatel") předkládá k projednání návrh zákona, kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále "návrh").

Ministerstvo vnitra předložilo na jaře loňského roku Komisi RIA k projednání návrh věcného záměru zcela nového zákona o evidenci obyvatel a rodných číslech. Tento návrh byl v Komisi projednáván dvakrát. Předkladatel v průběhu projednávání upustil od původní myšlenky do návrhu závazně stanovit ukončení existence rodných čísel a hlavní navrhovanou novinkou tak zůstalo zrušení evidenčního principu trvalého pobytu a zavedení povinnosti hlášení místa skutečného pobytu, pokud se na něm občan zdrží více než 3 měsíce. Údaj o trvalém pobytu měl tedy odpovídat adrese, na které se občan skutečně zdržuje a kde je k zastižení. Po projednávání věcného záměru v Legislativní radě vlády však předkladatel návrh věcného záměru nového zákona stáhnul.

Cílem předložení tohoto návrhu je dle ministerstva vnitra náprava současného stavu, kdy nelze v Informačním systému evidence obyvatel ani v Informačním systému základních registrů rozpoznat, zda je uvedená adresa trvalého bydliště ve skutečnosti adresou sídla ohlašovny nebo zvláštní matriky. To může mít dle předkladatele negativní dopad zejména pro výkon činnosti některých složek státní a veřejné správy. Navrhuje se proto zavést za tímto účelem příznak či zvláštní označení ve výše uvedených informačních systémech.

Tento návrh neimplementuje legislativu EU.

II. Připomínky a návrhy změn

V Závěrečné zprávě RIA (závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace) chybí hlubší definice důvodu předložení návrhu. V textu se pouze uvádí, že orgány veřejné moci doposud nemohly a stále nemohou z informačního systému evidence obyvatel zjistit, zda občan nemá trvalý pobyt takzvaně na úřední adrese. Pro úplnost by ale bylo vhodné blíže určit, jaké problémy tím orgánům veřejné správy konkrétně vznikají.

Zpracovatel na žádném místě ZZ RIA ani v důvodové zprávě neobjasnil to, jestli nově zaváděný typ údaje (tzv. adresa úřadu) bude nebo nebude součástí popisu adresy trvalého pobytu přímo na občanském průkazu (OP). Na údaj v OP se přitom na několika místech odvolávají účastníci

mezirezortního připomínkového řízení, ovšem předložené vypořádání odpověď nepřináší. Taková informace je však klíčová, protože zatímco k výše zmíněným informačním systémům mají přístup pouze zákonem stanovené orgány veřejné moci, občanského průkazu je často využíváno k identifikaci v rámci soukromoprávních vztahů. Bylo by proto vhodné vyjasnit, zda předkladatel zamýšlí zpřesnění údaje o adrese trvalého pobytu v OP uvádět, nebo ne, tedy zda se tento doplňkový údaj z IS evidence obyvatel automaticky promítne na fyzickou podobu OP.

Zhodnocení dopadů navrhované regulace z hlediska zákazu diskriminace je v současné podobě neúplné. V Důvodové zprávě k návrhu zákona se na str. 2 v části 2.3 *Dopady navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen* píše: “Podrobnosti jsou uvedeny v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace.” V ZZ RIA však ve skutečnosti žádné podrobnosti uvedeny nejsou a část 3.8. Shrnutí, která se těmito dopady zabývá, obsahuje pouze slovo “ne”. Tuto nesrovnalost by bylo vhodné odstranit.

Za nedostačující lze považovat také analýzu týkající se rozhodnutí ponechat i po 1. lednu 2017 údaj o adrese trvalého pobytu v občanském průkazu jako povinný. Předkladatel v Důvodové zprávě pouze konstatuje, že po poslední novelizaci Zákona o občanských průkazech, která předmětnou novinku - tedy adresu pobytu jako nepovinný údaj - zavedla, proběhla debata a to, že toto rozhodnutí “souvisí s postupnou proměnou pohledu na občanský průkaz (...)” (str. 5 Důvodové zprávy). S tímto rozhodnutím pak také souvisí i problematika dříve projednávaného evidenčního principu adresy trvalého pobytu versus povinného hlášení skutečného místa pobytu. Jestliže se údaj o trvalém pobytu v OP má nadále objevovat, z hlediska přínosů a nákladů by bylo vhodné vzít do úvahy i skutečnou informační hodnotu tohoto údaje, pokud se i nadále bude jednat takřka pouze o formální bydliště.

III. Závěr

Komise Závěrečnou zprávu RIA přijímá, přičemž doporučuje dopracování dle výše uvedených dílčích připomínek.

Vypracoval: Mgr. Jan Matoušek

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v.r.
předsedkyně komise